

Segons l'últim informe de l'OMS del 2020, en l'actualitat, al voltant de 50 milions de persones tenen una demència. Es preveu que aquest número arribi a 82 milions el 2030 i a 152 milions el 2050. El mateix informe assenyalava que, anualment, es diagnostiquen 10 milions de casos nous.

La demència comporta en la persona que la pateix una pèrdua de la capacitat de comprendre el que li passa i es trobarà durant molts anys de la seva vida amb alteracions cognitives que comporten la pèrdua de la capacitat per dirigir la seva pròpia cura. La persona malalta es converteix dependent d'altres, tant de l'ajuda dels altres com de les decisions dels altres.

Aquesta dependència implica que no existeixi malalt sense cuidador. El procés d'una demència comporta que la realitat que l'envolta es vagi transformant a mesura que progressa la malaltia. Les necessitats de la persona amb demència i del seu entorn sociofamiliar es van alterant segons s'incorporen a la situació nous elements de dependència. Aquest constant

reajustament de necessitats és una realitat pròpia de la demència i una de les principals fonts d'inquietud de familiars o de l'entorn sociofamiliar. En la mesura que la demència provoca una alteració substancial de l'entorn social de la persona, es fa imprescindible un model d'atenció integral que proveeixi del tractament sanitari més eficaç possible per al malalt en qüestió, però sense oblidar l'atenció a tot el seu entorn.

La intervenció d'un treballador social convenientment format permetrà un veritable enfocament integral. La seva intervenció contempla el suport, l'assessorament i l'acompanyament necessari per facilitar la presa de decisions relacionades amb la cura de la persona i ajustades a la trajectòria de la malaltia, tot això des d'una perspectiva proactiva com a element clau.

Per a això fa falta que la competència del treballador social es completi amb el coneixement profund i actualitzat dels aspectes contextuais directes i indirectes que caracteritzen a les demències, per tal de realitzar un acompanyament professionalitzat a la persona amb demència i el seu entorn.

Programa

Mòdul 1. Introducció a les demències i deteriorament cognitiu lleu (6 hores)

Les demències i el deteriorament cognitiu lleu

Conceptualització de les demències

- Què és una demència?
- Criteris diagnòstics i tipus de demències
- Proves diagnòstiques i instruments de valoració estandarditzats.
- Síntomes freqüents
- Fases
- La malaltia d'Alzheimer: epidemiologia, evolució i característiques

La demència presenil

El deteriorament cognitiu lleu.

- Definició, tipus i evolució
- La persona amb deteriorament cognitiu lleu. Conseqüències del diagnòstic, impacte i necessitats

Mòdul 2. Repercussions socials de la demència (3 hores)

Necessitats de la persona amb demència

- Repercussió de la perduda cognitiva en les activitats de la vida diària i en les activitats instrumentals
- Repercussió en la conducta
- Principis de la cura i estratègies de maneig dels símptomes associats a les demències

Demència i impacte en l'entorn sociofamiliar.

- La demència: representació biomèdica versus representació social
- L'impacte en la família i la reorganització de rols
- Convivència i cura de les persones amb demència

Mòdul 3. El treball social sanitari en l'atenció en demències (6 hores)

Funcions del treballador social en l'abordatge integral.

- La situació de la persona amb demència: Interrelació entre el tipus de diagnòstic, fase, perduda d'autonomia i conducta
- La valoració de la situació familiar i entorn cuidador
- La figura del cuidador.
 - Patrons en l'aparició del cuidador
 - Motivacions i expectatives
 - Necessitats del cuidador de la persona amb demència
 - Grau de comprensió de la malaltia
 - Singularitat de tot cuidador
- Característiques estructurals de l'entorn cuidador
- Caràcter evolutiu de la prestació de cures
- La distribució i reestructuració de rols
- Capacitat i voluntat de cuidar
- Atenció a la diversitat (cultural, de gènere...) en la demència
- Instruments de valoració estandarditzats i validats al nostre medi: coneixement sobre la demència, càrrega percebuda, qualitat de vida, solitud, percepció del canvi, costos de cures, etc.
- Circumstàncies i perfils que limiten i poden comprometre la cura

Pla d'intervenció social i reavaluació periòdica. Estandardització

Mòdul 4. Les escales o instruments de valoració per a persones amb demència. Què mesuren i com s'interpreten? (3 hores)

- GDS - FAST
- Pfeiffer
- Mini-Mental State Examination
- Test del rellotge
- Test de l'informador
- Escala de coneixement sobre demència (DKAT2-Sp)
- Escales de valoració funcional específiques per persones amb deteriorament cognitiu

Mòdul 5. Intervencions i recursos (4 hores)

Intervencions i dispositius d'atenció.

- Intervencions en l'entorn cuidador.
 - El treballador social com a recurs
 - Acompanyament en la prestació de cures
 - Informació i formació en la malaltia
 - Relació d'ajuda
 - Suport emocional i a la presa de decisions
 - Tècniques individuals i grupals
- Intervencions i dispositius per a persones amb demència
 - Els recursos com moderadors i reguladors de la relació causal entre estressants
 - Noves tecnologies
 - Rehabilitació cognitiva en centres
 - Assistència domiciliària
 - Hospitals i centres de dia
 - Atenció residencial
 - Atenció socio sanitària

Mòdul 6. Aspectes ètics de la intervenció del treball social en les demències (3 hores)

- L'autonomia en una persona amb la malaltia de Alzheimer
- Les directrius anticipades
- Les mesures de suport: les figures de protecció i autoprotecció
- L'ús de mesures de subjecció en pacients amb demència

Mòdul 7. La Investigació aplicada en el treball social (3 hores)

- Investigacions recents o que s'estan duent a terme
- Darrers articles publicats

Mòdul 8. Guia de sostenibilitat per al sector salut i social, una nova eina per facilitar la gestió sostenible de les organitzacions (2 hores)